

економічних, соціальних, політичних, культурних процесів, діючих біля тієї чи іншої держави.

Отже, на підставі викладеного можна підтвердити значимість правової освіти та зробити висновок, що правова культура громадян сприяє створенню міцної правової держави. У сучасних умовах побудова правової держави не може бути здійснена без одночасного формування у спеціалістів відповідних правових знань та правосвідомості, які залежать від правової освіти. Сучасна правова освіта передбачає структурований та систематичний внесок держави, її органів, громадських об'єднань, трудових колективів та всіх освітніх установ у процес формування та підвищення самої правової культури.

Бібліографічні посилання:

1. Требін М.П. Філософія правової освіти в Україні: напрями і перспективи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33756544.pdf> (дата звернення 21.10.2021).
2. Іваній О.М. Правова освіта як засіб формування громадянського суспільства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2016. № 22. С. 42-46.
3. Головченко В. Особливості формування правової культури молоді. *Право України*. 2004. № 10. С. 120.
4. Тимкович І.І. Юридична освіта як елемент правової системи України. *Юридичний вісник*. 2016. № 4 (41). С. 54-58.
5. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення 21.10.2021).

Городничий Владислав Русланович
здобувач вищої освіти
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Науковий керівник –
д.ю.н., професор Припутень Д.С.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

БАГАТОПАРТІЙНІСТЬ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКА

Багатопартійність – спосіб організації політичного процесу в державах, де є демократія і відповідний тип політичної системи, взаємовідносини між політичними партіями. Вона вироблена роками людською цивілізацією, де йде боротьба за владу. Виникає вона в соціальних структурах, в політичних інтересах. 100 %

Багатопартійність – це один із способів управління суспільством, йдеться боротьба політичних партій за державну владу, а механізмом в цьому є використання розбіжностей в політичних програмах усіх партій. Програми партій відображають реальні соціальні інтереси для подальшого розвитку суспільства. Щоб наше суспільство розвивалось і процвітало, досягло

великих результатів, життя людей стало кращим, економіка країни і її відносини з іншими країнами ставали ще удосконалішими, вигіднішими і результативнішими, ми повинні мати демократичну країну, а атрибут демократії це і є багатопартійність. Багатопартійність почала зароджуватися з 1990 року, коли виключили головну роль в керівництві державою – комуністичну партію, коли розпався Радянський Союз і стала незалежна Україна [5, с. 46-48]. На вибори стали йти громадські організації, незалежні кандидати. Вже в 2001 році був прийнятий закон «Про політичні партії України», від 5 квітня 2001 року. З кожним днем чисельність партій збільшувалась. Це збільшення говорило про те, що в країні з'явилося плюралістичне мислення, але воно було таким не у всіх пострадянських республіках, зарубіжних країнах. [1, с. 112-114]

Багатопартійна система – це де багато партій, або ж декілька, але домінуюча є одна партія так звані півторопартійні (Японія, Швеція, Мексика). Дві провідні партії – це США і Велика Британія, багатопартійною державою є Франція [2]. У Китаї, наприклад, з провідною комуністичною партією, функціонує і декілька невеличких партій, які чітко підтримують основну партію. Це не заважає Китаю розвиватися і бути однією з найрозвиненіших країн світу. В зарубіжних країнах розмаїття політичних партій. Це можна пояснити тим, що в країнах є наявність національних, історичних, релігійних, соціальних особливостей, які є у кожній державі, тому і нараховується кілька політичних партій. Наша держава – не є винятком, в нас же також існує багатопартійність. Вона потрібна нам щоб будувати демократичну, незалежну, розвинуту країну. Але побудувати демократичну державу є також нелегкою задачею. Адже у багатопартійності є і свої недоліки. Деякі політичні сили ставлять під сумніви або просто не визначають ті чи інші існуючі в державі порядки. Кожна партія вбачає своє становлення до того чи іншого закону. Також існує ідеологічна несумісність серед партій, як в політиці так і в економіці країни. Ще проблемою багатопартійності є те, що в країні існує двостороння опозиція («ліві» та «праві»). І велику роль грає також радикалізм політичної свідомості нашого населення в державі, ускладнення життєвого рівня більшості населення різними політичними вимогами, різними настроями певної частини населення нашої держави. Звичайно у нас, в управлінні, домінує також якась одна партія, яка має більшу чисельність та підтримку, але серед цієї більшості, так званої опозиції, є відсутність відповідальності [1, с. 115]. Звичайно, у багатопартійності є багато інших недоліків. Серед цих недоліків можна відокремити такі, як: маніпулювання свідомістю суспільного населення, гостра боротьба між партіями, нестабільність, необ'єктивність у відображенні суспільно-політичних інтересів, відчуження значної кількості політичних партій від влади [2]. Кожна партія повинна змагатись чесно між собою розробкою політичних програм для подальшого розвитку держави, покращення добробутку людей та задля їх блага, а не навпаки. І цю програму втілювати в життя, замість цього вони роздають обіцянки, які не завжди

виконують, які далеко не схожі на їхні програми. А все це відбувається тому що партії формуються, коли мають малу матеріальну базу. Тому партії шукають джерела фінансування від сторонніх осіб, від олігархів. А потім стають маріонетками щоб відпрацювати ті фінанси, що отримали і не виконують свої програми, які ставили в пріоритеті йшовши до влади, щоб керувати державою. Тому таке і ставлення до партій і до довіри їм у частини населення, а довіри у населення майже немає зовсім, навіть у тієї частини населення, яке очікувало позитивні зміни в державі, сподівалася на зрушення в економіці, торгівельних відносинах і взагалі позитивних змінах. А в кінцевому результаті населення нічого не дочекалося і все занепадало.

Довіра партіям серед населення дуже низька і зростання її найближчим часом важко прогнозувати, а все тому, що у нас занадто низька і слабка законодавча гілка влада, не ведеться міжпартійний діалог. Та тут ще потрібна і активна позиція населення в політиці, яка є необхідною умовою для реалізацій державної політика.

Багатопартійність звичайно має і плюси. Вона потрібна, щоб в нашій державі розвивалася демократія, адже парламент країни складається із політичних партій. І сучасна політична наука найбільшу перевагу віддає багатопартійності, як більш демократичній [3, с. 176]. Тому багатопартійність, з дотриманням всіх норм і законів, є запорукою розвинутого суспільства. На основі багатопартійності формується механізм найбільшого залучення всіх громадян до політичного життя країни, адже всі партії, навіть опозиційні, залучаються до прийняття державних законів і рішень. Багатопартійність впливає ще й на функціонування державних інститутів. Звичайно потрібен час для того, щоб суспільство зрозуміло, що існування політичних партій необхідне для здійснення механізмів представництва демократії. Але треба змінювати саму суть складової політичних партій. А це вже залежитиме від того, наскільки послідовно будуть проводитись в державі суспільні і політичні реформи. Я сподіваюсь і розумію, що як буде здійснюватися, і за яких обставин, партійна розбудова вплине на процеси формування органів влади, покращення і удосконалення зв'язків між владою і громадськими структурами, а в цілому на розвиток громадського суспільства в Україні.

Багатопартійність в сучасному суспільстві відіграє велику роль і виконує важливі і значущі функції, це – політичне відображення інтересів суспільних груп [3, с. 179], формування ідеології політичних груп, участь у формуванні політичних систем, їхніх спільних принципів, участь у боротьбі за владу, формування програм діяльності, формування громадської думки, політичне виховання суспільства. І це є одним із досягнень незалежної України. Ми повинні зробити власний вибір і розпочати розбудовувати суспільство на дійсно нових засадах. Ми повинні йти новим шляхом, своїм шляхом, а не йти чужими або наздоганяти когось.

Отже, можемо дійти висновку, що багатопартійність відіграє важливу роль і у формуванні держави, бо вона є активним учасником політичних

відносин. Багатопартійність є носієм групових інтересів, а також повноважним джерелом формування парламенту і уряду, які в свою чергу будуть будувати демократичну, розвинену державу, яка в подальшому буде займати пріоритетне місце в цивілізованому світі по усіх критеріях розвитку суспільства. Тому багатопартійність потрібно підтримувати, щоб різні ідеї і програми по розвитку здійснювались і держава розвивалась, розквітала [4, с. 563]. У багатопартійності дуже великі перспективи. Тому суспільство повинно запропонувати нову ідеологію, засновану на відкритості, чесності та ефективності. Коли ми виберемо правильний шлях, то наша держава зробить великий і якісний крок вперед, який ми вже багато років не могли зробити.

Бібліографічні посилання:

1. Пальшков К.Є. Проблеми становлення багатопартійності в Україні. Актуальні проблеми політики. Одеса. 2013. Вип. 49. С. 111-119
2. Дем'яненко Б. Л. Багатопартійність. Велика українська енциклопедія. 2021. URL: <https://vue.gov.ua/багатопартійність> (дата звернення: 14.11.2021)
3. Шайгородський Ю., Меркотан К. Багатопартійність і проблеми ідеологічної ідентифікації. Політичний менеджмент. 2006. № 1. С. 176-182
4. Шведа Ю.Р. Теорія політичних партій і партійних систем. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 617 с.
5. Кармазіна М.С. Українська багатопартійність: становлення і розвиток. *Наукові записки*. Київ. 2012. Вип. 3 (59). С. 4-87

Задаля Дмитро Костянтинович,
доцент кафедри
загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент
Акімова Ангеліна Дмитрівна,
здобувачка вищої освіти
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

**РОЛЬ ПРАВА В СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ
УКРАЇНИ**

Питання ролі права та його призначення в суспільстві пов'язані з його функціями. Правові функції відображають легітимність діючої влади та загальносоціальний напрямок діяльності держави, оскільки право покликане забезпечувати інтереси суспільства й кожного з народу зокрема. Термін «право» на сьогодні у спілкуванні суспільства почав використовуватися набагато частіше, відображаючи різні аспекти їхнього соціального життя. «Право» багатозначне та має риси соціального об'єкта, має власну систему